

wtorek, 31.12.2024

Komunikat Prezydium Konferencji Episkopatu Polski wobec zmian wprowadzanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w organizacji lekcji religii w szkołach publicznych

W ostatnich miesiącach jesteśmy świadkami zakrojonego na szeroką skalę procesu zmian wprowadzanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w organizacji lekcji religii w szkołach publicznych. Z tak dużymi zmianami mamy do czynienia po raz pierwszy od 1989 roku. Zarówno te, które zostały przyjęte od września 2024 roku, jak i zapowiadane na wrzesień 2025 roku, nie tylko w sposób jednoznaczny stoją w sprzeczności z przepisami wyższego rzędu, ale przede wszystkim są krzywdzące i dyskryminujące dla wielu uczniów i nauczycieli religii. Zmiany te godzą również w prawa rodziców i opiekunów do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami, co gwarantuje Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (art. 53).

W opinii znacznej części rodziców i nauczycieli religii, co zostało wyrażone m.in. przez różne formy protestów i petycji ze strony środowisk wychowawczych, wprowadzone od września 2024 roku rozporządzeniem Ministra Edukacji zmiany dotyczące niewliczania oceny z lekcji religii do średniej ocen oraz łączenia klas dzieci i młodzieży w różnym wieku edukacyjnym w większe grupy, i to wyłącznie na zajęciach z religii, są szkodliwe z punktu widzenia wychowawczego. Uczniowie powinni bowiem mieć zapewniony dostęp do programu nauczania opartego na treściach adekwatnych do poziomu ich rozwoju oraz zdolności percepcyjnych i poznawczych w danym wieku. Ponadto zmiany te pozbawiają uczniów motywacji do uczestnictwa i angażowania się w lekcje religii. Trzeba w tym miejscu także podkreślić, że wspomniane zmiany zostały wprowadzone w życie bez wymaganego przez Ustawę o systemie oświaty „porozumienia z władzami Kościoła Katolickiego i Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego oraz innych kościołów i związków wyznaniowych” (art. 12 ust. 2), co potwierdził Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 27 listopada 2024 roku.

Podobnie ma się rzecz z dalszymi zapowiadanyymi przez MEN zmianami. Dotyczą one redukcji wymiaru nauczania religii do jednej godziny tygodniowo oraz nakazu organizowania lekcji religii przed lub po zajęciach szkolnych. Są one dyskryminujące, gdyż będą w sposób znaczący ograniczać prawo do dostępu do lekcji religii dla uczniów, których rodzice, lub oni sami, będą sobie tego życzyć. Nie uwzględniono również wprowadzenia okresów ochronnych dla nauczycieli religii. Wprowadzenie w życie tych rozwiązań również będzie bezprawne, gdyż nie osiągnięto w tym temacie wymaganego porozumienia ze stroną kościelną. Wprowadzane zmiany mogą w konsekwencji prowadzić do całkowitego wyeliminowania nauczania religii w polskich szkołach publicznych.

Podejmowane przez stronę kościelną rozmowy z Rządem RP nie doprowadziły do porozumienia. Kompromisowa propozycja strony kościelnej, polegająca na wprowadzeniu zasady obligatoryjności nauczania religii lub etyki ze względu na potrzebę aksjologicznej formacji uczniów, została przez stronę rządową odrzucona. Podobnie jeśli chodzi o rozłożenie na kilka lat stopniowej redukcji wymiaru nauczania religii w szkołach średnich, przy poszanowaniu praw pracowniczych nauczycieli religii. Wobec takich działań MEN i braku woli porozumienia w sprawie kluczowej dla edukacji i wychowania polskich dzieci i młodzieży do wartości, wyrażamy stanowczy sprzeciw.

Przypominamy, że nauczanie religii w szkole uznawane jest za standard w zdecydowanej większości państw europejskich, jest także jednym z symboli przemian wolnościowych w Polsce po 1989 roku. Dlatego też Kościół będzie podejmował dalsze stosowne kroki prawne mające na celu powstrzymanie wprowadzanych zmian.

które powinny być respektowane zawsze, niezależnie od politycznego kontekstu. Rodzicom, wychowawcom, nauczycielom religii, katechetom oraz wszystkim zatroskanym o pełny i harmonijny rozwój dzieci i młodzieży, udzielamy pasterskiego błogosławieństwa.

podpisali członkowie Prezydium Konferencji Episkopatu Polski

na czele z przewodniczącym abp. Tadeuszem Wojdą